

HISTÒRIA D'UN GUARDARROBES

Era un cap de brot d'una branca de pollanc que creixia arran del moll de Sant Aniol. D'això fa molts anys. El pollanc tenia les arrels aferrades al fons de la riera i el seu brancatge ombrejava la façana del moll. Sentíem el soroll de les moles i de l'aigua que les movia, estimbant-se per les seves entranyes, de la bassa a la riera. Era una vida fàcil i el contemplar la gent i el bestiar que arribava o marxava del molí la feia més divertida.

Tot va començar quan un dia de tardor, tarda de tempesta, de llamps, trons i pedregada vaig esqueixar-me d'aquella branca. Vaig caure a terra i l'aigua per un ribàs va portar-me a la riera. No vaig tenir altre remei que deixar-me portar per aquella corrent embogida esperant un moment de sort que hem brindés una possibilitat de salvar-me.

Aquesta possibilitat, es presentà en forma d'una mata de saliquera. Vaig arrapar-m'hi amb totes les meves forces a aquell arbust que creixia al costat de la riera. Quan va acabar la tempesta i les aigües tornaren al seu nivell, vaig caure a terra en mig del fang, las i gairebé negat. Aquell fang va ésser la meva salvació. Em va mantenir fresc tot l'hivern i a la primavera vaig arrelar-m'hi. Allà vaig créixer i fer-m'hi gran. M'hi trobava bé en aquell sorral, voltat de saliqueres, gatells, ginestells i esbarzers.

Estava prop del Pont de Valentí. Amb l'afany de buscar el sol vaig créixer recte i molt alt. Era una pinzellada de verd clar a la primavera i de groc a la tardor, que destacava entre el verd fosc de les alzines i el gris plom dels estimbals de pedra calcària. Sabia de l'aleteig de tudons, de baralles de gaigs i garces, de malifetes de les guineus, d'aparellaments dels senglars, d'anades i vingues de teixons, de barbs i de bagres que sortien de la gorga, buscant l'escalf del sol a la tebior de l'aiguaprim.

Llavors la vall era molt freqüentada: Bosquerols, carboners, traginers, gent que peregrinava a Sant Aniol, que anava o venia del Bassagoda i de Talaixà, contrabandistes i en temps de belluga, desertors que passaven la

frontera cap a Sant Llorenç de Cerdans o Costuges, també coneixia a la gent i les vaques de Riu i de Gitarríu.

Un dia a la meuaombra, el propietari i un comprador de boscos van assentar-se per arrodonir una venda d'alzines. Quan el comprador va dir de sobte: -I d'aquest, què en vols fer? Vaig veure'm perdut. Aquest era jo.

-T'en donaré mitja unça i no en parlem més.

-Si ho vols així -assentí el propietari- es teu. Vet ací que, quan menys ho esperava va canviar la meua vida.

Uns dies després, uns bosquerols em varen tallar i van deixar-me fet a troços, apartat de l'aigua de la riera. Vaig perdre la noció del temps. Em corsecava i tenia d'aguantar les burles d'ortigues i gram que em cobrien. Era tan sols un arbrecaigut. Res més.

Un captard d'estiu van presentar-se el comprador de boscos i un home que vaig entendre era un fuster de Tortellà. Aquest em va medir: -Hi sortirà un bon guardarrobes. M'el quedo.

Varen carregar-me a un carro i vàrem fer camí riera avall, cap a Saldernes i Tortellà, fins a la fusteria. Allà varen convertir-me en el que soc: Un guardarrobes de dos portes, tres lleixes i un calaix, pintat d'un color de xocolata vermellós.

No vaig estar-hi gaire temps a la fusteria. Va venir una parella de nuvis i després de regatejar em varen comprar. Ella volia una calaixera però eren cares i ho varen deixar per un altre dia. Varen aparellar-me amb un llit de cirerer.

Feia goig aquella cambra de la masia. Jo tot endreçat i el llit amb malfega, matalàs, llençols de pessa i cobrellit d'un violat cridaner. Amb el llit mai vàrem ésser amics. Era un cregut, presumia de bona fusta i d'un Sant Joan en actitud de batejar que l'aprenent i el fadrí de la fusteria l'hi havien pintat a la capçalera. El dia del casament hi hagué gran avalot al galliner i tràfec a la cuina, anar i venir de convidats, xivarri i rialles escandaloses. Allò no s'acabava mai.

Per fi, ja entrada la nit, varen aparèixer els nuvis, amb el llum d'oli. Amb tan poca claror amb prou feines vaig poder veure'ls la cara, però jo diria que eren felços.

Nerviosos sí que ho estaven, perquè no encertaven a deslliurar-se d'aquell enfarriment de betes i llaços. Es feien cada nus!... El gall va cantar la mitjanit i encara desfeien nusos. Vaig adormir-me i no vaig donar-me compte ni de qui va fer el bufet per apagar el llum d'oli.

A mesura que la mainada creixia m'anàven omplint el calaix de bandoleç estrenya-caps, mantaletes i faixes que ja s'havien quedat petites.

Quan venia la mastressa i amorosament les recollia, plegava i arreglava, sabia que (potser era el primer a la masia en saber-ho esperava un nou infant.

Aquests veren ésser per a mi uns anys de gran activitat, els millors de la meua vida de guardarrobes. Després va venir la moda de l'armari-mirall i varen arreconar-me. Primer varen posar-me a la cambra del vells. Aquests varen amagar la mitxa al mig dels llençols de pessa de la segona lleixa, junt amb la xocolata i el vi ranci. Feien el toc i despotricaven de la jove.

Al faltar aquests varen traslladar-me a la cambra dels mals endossos i han anat omplint-me de roba vella, gechs i calces de vellut, calçotets i samarretes empelfats, sacs i faldilles, parracs... Aquí vaig cobrir-me de pols i algun que altre niu d'aranyes. Últimament han hagut de falcar-me una pota. Ningú es recorda de mi, només quan la gata, inflada com un globus, miola anunciant una gran fillada sento «a la mastressa que diu: -Mainada! No deixeu el guardarrobes obert, que aquesta gata...

He viscut molts anys i sé moltes coses de la vida. Comprenc que s'acosta la meua fi. Sé que poca cosa puc esperar. La meua vida ha estat de servei sense queixa i no comprenc -he de dir-ho perquè de la persona que no es porta bé, que fa coses que no són com cal, és diu en sentit pejoratiu que té un fetge com un guardarrobes.